

Комплекс бесід (занять) із попередження дитячого травматизму
Правила протипожежної безпеки

№	Зміст занять	Місяць
1	Вогонь – друг, вогонь – ворог. Причини виникнення пожеж, їх наслідки	вересень
2	Дії під час виникнення пожеж у багатоповерховому будинку, власному будинку. Способи захисту органів дихання від чадного газу	жовтень
3	Правила експлуатації побутових нагрівальних, електричних та газових приладів	листопад
4	Пожежонебезпечні речовини та матеріали. Пожежна безпека при поводженні з синтетичними, горючими, легкозаймистими матеріалами та речовинами	грудень
5	Пожежонебезпечні об'єкти. Новорічні свята: новорічна ялинка, електричні гірлянди; небезпека використання відкритого вогню (свічки, бенгальські вогні тощо). Користування печами, камінами	грудень
6	Правила пожежної безпеки у вашому домі. Гасіння пожежі в квартирі на початковій стадії загоряння. Правила поводження під час пожежі	січень
7	Запобігання виникненню пожеж від електричного струму та правила гасіння таких пожеж. Дії учнів при пожежі	лютий
8	Домедична допомога постраждалим від пожеж. Шкідливість і небезпечність куріння	березень
9	Основні правила пожежної безпеки під час відпочинку в лісі	квітень
10	Підсумкове заняття. Протипожежна безпека	травень

1. Вогонь – друг, вогонь – ворог. Причини виникнення пожеж, їх наслідки
 Пожежна безпека повинна забезпечуватись шляхом проведення своєчасних організаційних, технічних та інших заходів, спрямованих на запобігання пожежам, зниження можливих майнових втрат і зменшення негативних екологічних наслідків у разі її виникнення, створення умов для швидкого виклику пожежних підрозділів та успішного гасіння пожеж.

Аналіз статистичних даних про пожежі у світі свідчить, що їх кількість щороку збільшується. Кожні 5 хвилин відбувається пожежа, матеріальні збитки від вогню обчислюються мільйонами гривень.

Найбільш розповсюджені причини виникнення пожеж

- необережне поводження з вогнем;
- порушення правил будови та технічної експлуатації електричного

устаткування

(експлуатація несправних чи саморобних електричних приладів, коротке замикання, залишені без нагляду ввімкнені електричні прилади);

- порушення правил пожежної безпеки при пічному опаленні (несправні димарі);

- пустощі дітей з вогнем (запалювання паперу, стружок, легкозаймистих речовин);

- газові розряди та атмосферна електрика;

- недотримання правил пожежної безпеки при користуванні газом (залишені без нагляду ввімкнені газові прилади, сушіння білизни над газом та ін.) ;

- підпалювання (через необережність, незнання правил пожежної безпеки)

- несправність або неправильна експлуатація електроустаткування, електропобутових приладів, газових плит;

- вмикання до однієї розетки побутових приладів великої потужності;

- розігрівання лаків і фарб на відкритому повітрі.

- Користування саморобними електрогірляндами для ялинки, запалювання хлопавок, бенгальських вогнів поблизу хвої, використання легкозаймистих маскарадних костюмів з паперу та вати.

2. Дії під час виникнення пожеж у багатоповерховому будинку, власному будинку. Способи захисту органів дихання від чадного газу

Що робити, якщо пожежа захопила вас у багатоповерхівці

Передусім, заходячи до будь-якого незнайомого приміщення, постарайтеся запам'ятати шлях, звертайте увагу на розташування евакуаційних виходів.

Якщо почули крики «Пожежа!» або відчули запах диму чи побачили полум'я, зателефонуйте в пожежну охорону.

Постарайтеся зберігати спокій, заспокойте тих, хто поруч, особливо жінок. Оцініть ситуацію, переконайтеся в реальності небезпеки, з'ясуйте її причину, а вже потім спокійно, без паніки починайте рухатися в протилежний бік, до виходу. Пропустіть уперед дітей, жінок і літніх людей. Допмагайте тим, хто з переляку не може йти, спробуйте заспокоїти їх, візьміть під руку.

Опинившись у юрбі, зігніть руки та притисніть їх ліктями до боків, піднявши кулаки. Нахиліть корпус назад, упершись ногами, пробуйте стримувати натиск, щоб звільнити дорогу, і поволі наближайтесь до виходу. Затуляйте дітей спиною або візьміть їх на плечі. Не входьте в задимлене приміщення! У

сучасних будівлях дуже багато пластика, синтетики, які в процесі горіння виділяють токсичні речовини. Навіть кілька вдихів можуть спричинити раптову смерть.

Якщо дим заповнює приміщення, коридори, йдіть убік не задимлених сходів або до виходу, але в жодному, разі — не до ліфта. Користуватися ліфтом під час пожежі категорично заборонено. Тримайтеся за стіни, поручні, дихайте через носову хустку або одяг. Якщо концентрація диму збільшується, пригніться або пересувайтеся повзком. Швидке підвищення температури свідчить про наближення до небезпечної зони, тож краще повернути назад.

Якщо через густий дим та високу температуру й вогонь не можете вийти на сходи або в коридор, слід негайно повернутися назад, щільно причинивши за собою двері. Дверні щілини та вентиляційні отвори слід закрити мокрими ганчірками й наповнити водою ванну.

У разі небезпечної концентрації диму та високої температури в квартирі (кімнаті) слід, вийти на балкон, у лоджію, щільно причинивши двері. Захопіть із собою мокру ковдру, килим чи іншу цупку тканину: ними ви зможете накритися, коли вогонь проникне крізь двері чи вікна. Утім, це ненадійний захист. Якщо балкона немає, можна стати на підвіконня (виступ, карниз), хоча це й ризиковане,

Якщо внизу немає вогню, а в кімнаті залишатися небезпечно, спробуйте спуститися поверхом нижче за допомогою міцно зв'язаних простирал, штор, мотузок тощо. Можна скористатися й пожежним рукавом. Рятуватися рекомендуємо поодиночі, підстраховуючи одне одного. Звичайно, такий спосіб самопорятунку ризикований, але іншого виходу немає.

І останнє. Якщо ви все-таки вирішили йти через надто задимлений коридор, що вкрай небезпечно, то радимо накритися мокрою тканиною і рухатися пригнувшись або повзком. Це дасть змогу подолати невеликі ділянки з відкритим вогнем і високою температурою. Якщо насувається вогняний вал, негайно падайте, закривши голову тканиною, старайтеся не дихати, щоб не дістати опіків внутрішніх органів.

Способи захисту органів дихання від чадного газу

Щоб уберегти органи дихання від чадного газу, слід пробиратися до виходу повзком, бо внизу менше диму, накривши голову клаптем мокрої тканини або пальтом.

Пам'ятай, що дим небезпечніший за вогонь. Від густого диму неможливо захиститися, навіть якщо дихати крізь вологу ганчірку. А продуктами горіння деяких матеріалів можна отруїтися.

3. Правила експлуатації побутових нагрівальних, електричних та газових приладів

*Під час користування нагрівальними приладами не можна:

- * вмикати їх через трійник та розміщати під розетками;
- * накривати, адже прилад перегрівається;
- * використовувати в тривалому режимі.

Правила експлуатації побутових електричних та газових приладів

Під час користування електричними приладами не можна:

- * залишати без нагляду ввімкнені прилади;
- * ставити під розеткою електронагрівальні прилади, бо контакти розетки можуть перегрітися;
- * вмикати в розетку кілька приладів одночасно;.
- * торкатися оголених місць у разі порушення електропроводки або оголення електричного дроту, поламки розетки;
- * вмикати несправні електричні праски, самовари тощо;
- * стукати по екрану телевізора, що згас: він може зайнятися або вибухнути, телевізор необхідно негайно вимкнути.

Дотримуйтесь правил безпеки під час використання електропобутових приладів.

Ідучи з дому, обов'язково вимикайте електроприлади.

Не залишайте електрприлад під напругою, навіть якщо в нього є вимикач.

Не доторкайтесь оголених дротів і ввімкнених у мережу приладів з несправною ізоляцією.

Не перевіряйте пальцями, чи є напруга в розетці, патроні або на затискачах електроприладів.

Не виймайте вилку з розетки, тягнучи її за шнур (він може обірватися, оголившись дроти, що перебувають під напругою). Не ремонтуйте вилки електроприладів -за допомогою ізоляційної стрічки, якщо вони вийшли з ладу—відразу міняйте їх.

Не беріть праску мокрими руками й не прасуйте, стоячи на підлозі босоніж, оскільки в разі травмування електрикою це спричинить прохід струму через тіло і станеться небезпечно для життя ураження електричним струмом.

У жодному разі не заливайте водою й не обривайте дроти, що загорілися.

Насамперед відключіть електричний струм.

4. Пожежонебезпечні речовини та матеріали. Пожежна безпека при поводженні з синтетичними, горючими, легкозаймистими матеріалами та речовинами

Бурхливий розвиток хімічної промисловості спричинив появу чималої кількості різноманітних речовин, що набули широкого визнання. Щоденно людство користується нафтою і нафтопродуктами, природним і штучним газами. У побуті до пожежонебезпечних (речовин, що мають підвищену пожежоздатність) належать препарати в аерозольній упаковці, багато які із засобів для виведення плям, полірування та склеювання, догляду за виробами зі шкіри, деякі рідинні засоби для чищення, боротьби з побутовими комахами й захисту рослин та частина мінеральних добрив.

Предмети, що оточують нас у житловому приміщенні, часто виготовляються з використанням легкозаймистих матеріалів. Для надання привабливого зовнішнього вигляду дерев'яні поверхні меблів покривають нітролаками. У диванах і кріслах під оббивкою прокладено поролон. Усе частіше застосовуються полімерні матеріали, вироби з пластмас, одяг та килими із синтетичних волокон. І все це легко займається й добре горить, виділяючи токсичний дим, небезпечний для життя людини. Речовини, що мають підвищену пожежоздатність, називаються пожежонебезпечними (вибухонебезпечними, вогнебезпечними).

Найбільшу пожежну небезпеку становлять горючі гази (водень, метан, пропан), легкозаймисті рідини з температурою спалаху парів до 45 °C (ефір, метиловий спирт, ацетон, бензин, газ), горючі рідини з температурою спалаху парів понад 45 °C (гліцерин, нітробензен, мазут, парафін, лак), тверді горючі речовини, що розкладаються внаслідок незначного нагрівання й виділяють при цьому легкозаймисті пари (деревні стружки, бавовна, віскоза, прядиво, пластмаси, папір).

До пожежонебезпечних речовин належать лаки, фарби, горючі й мастильні речовини, розчинники, аерозолі, газ тощо.

Пожежонебезпечними матеріалами є меблі, одяг, газети, журнали, книжки, картон, дерев'яні споруди, пластмасові вироби та покриття, дрова, вугілля, деревна стружка.

Поблизу цих матеріалів категорично забороняється палити, користуватися відкритим вогнем. Якщо необхідно розігріти пожежо-небезпечну рідину, це роблять за допомогою гарячої води.

вогнегасник разового використання. Горіння може розпочатися, коли наявні займиста речовина, кисень і джерело запалювання (відкритий вогонь). Горючі

матеріали горять і після зникнення джерела запалювання. Особливо обережним слід бути, з легкозаймистими матеріалами та речовинами (бензин, ацетон, спирт). Синтетичні і пластикові вироби під час горіння виділяють отруйні гази.

Пожежна безпека поводження із синтетичними, горючими, легкозаймистими матеріалами та речовинами (лаки, фарби, спирти, бензин)

Під час роботи із синтетичними, горючими та легкозаймистими матеріалами та речовинами (лаки, фарби, спирти, бензин) слід дотримуватись таких правил.

Не дозволяється розігрівати перелічені матеріали.

Забороняється користуватися відкритим вогнем на відстані менш ніж 20 м від місця проведення будь-яких дій з такими речовинами.

У разі використання імпортованих речовин та матеріалів необхідно суворо дотримуватися вказівок та інструкцій щодо виконання робіт, які додаються. Не дозволяється використовувати речовини та матеріали, які не мають характеристик пожежної безпеки, а також указівок або інструкцій щодо безпечного виконання робіт.

Для виконання робіт з використанням горючих речовин має застосовуватись інструмент, виготовлений з матеріалів, які не дають іскор у разі удару (алюміній, мідь, пластмаса, бронза).

Ємності з горючими речовинами (металеві або скляні) слід відкривати лише перед використанням, не тримати їх відкритими.

Забороняється виливати легкозаймисті та горючі речовини в каналізацію.

Усі пожежонебезпечні матеріали та речовини мають зберігатися в місцях, не доступних для маленьких дітей, окремо від харчових продуктів,

Не можна зберігати в житловому приміщенні, на лоджіях чи балконах великі запаси речовин, балони з горючим газом.

Аерозольні балони бажано зберігати у вертикальному положенні в сухому прохолодному місці. На них не повинно потрапляти пряме сонячне світло. Під час розпилювання з балона не можна палити, стояти близько до відкритого вогню, їх не можна розбивати; й не рекомендується викидати до остаточного використання.

Для гасіння легкозаймистих рідин не можна використовувати воду, бо, розтікаючись під цими рідинами, вона збільшує поверхню горіння. У разі загоряння полум'я слід гасити вогнегасником, закидати джерело вогню піском чи землею, накрити повстю. Водною цід великим тиском можна збивати

полум'я лише в разі горіння Пильного в ємностях.

5. Пожежонебезпечні об'єкти. Новорічні свята: новорічна ялинка, електричні гірлянди; безпека використання відкритого вогню (свічки, бенгальські вогні тощо). Користування печами, камінами

В нашому житті нас оточують різні предмети, речовини і навіть цілі об'єкти. Деякі з них є пожежонебезпечними.

- Як ви гадаєте, які об'єкти - пожежонебезпечні?

До пожежонебезпечних об'єктів відносять заводи, лікарні, дитячі садки, школи, житлові будинки. Причиною трагедії може бути гра з вогнем, підпал, користування несправними електроприладами, стихійне лихо.

Особливо небезпечними є автозаправні станції, станції техобслуговування, деревообробні комбінати, зерноприймальні пункти, друкарні, бібліотеки, меблеві фабрики.

З метою запобігання пожежі на кожному підприємстві встановлюється протипожежний режим. Це означає, що :

1. Для збереження сировини відводяться певні місця.
2. Встановлюється порядок прибирання території.
3. У спеціально відведеному місці встановлюється протипожежний щит. Він червоного кольору. На ньому знаходяться вогнегасник, відро, лопата, багор. Під щитом знаходиться ящик з піском.
4. Для стоянки транспорту відводяться спеціальні місця. там вивішуються знаки “ Курити заборонено ”, “ Заборона використання відкритого вогню ”.

- Чи може ялинка стати причиною виникнення пожежі?

Через необережне поводження з вогнем ялинка може легко спалахнути і завдати шкоди людям і їхньому майну. Щоб не сталось біди, слід пам'ятати основні правила влаштування Новорічних ялинок як вдома, так і в школі.

Ялинку слід встановлювати так, щоб залишався вільним вихід із приміщення. Гілля ялинки повинно знаходитись на відстані не менше одного метра від стін і стелі.

ЗАБОРОНЯЄТЬСЯ:

- використовувати для свята костюми з вати, паперу, марлі та подібних легкозаймистих матеріалів, які не просочені вогнезахисним складом;
- використовувати для прикрашання ялинки легкозаймисті іграшки та прикраси;

- застосовувати для ілюмінації ялинки свічки, бенгальські вогні, феєрверки;
- обкладати підставку та прикрашати гілля ватою та іграшками з неї.

Невід’ємним атрибутом святкового вбрання ялинки є електричні гірлянди. Оформлення ілюмінацій може проводити тільки досвідчений електрик. Прикрашати ялинку гірляндами вдома повинні дорослі, які детально вивчили інструкцію з правил користування даним видом гірлянд.

Електропроводи, що живлять лампочки ялинкового освітлення, повинні бути гнучкими, з мідними жилами, мати справну ізоляцію і підключатися до електромережі за допомогою штепсельних роз’ємів. Лампочки для гірлянд підбирають потужністю не більше 25 Вт.

Відкритий вогонь – це завжди небезпека. Постійно потрібно перевіряти, що знаходиться біля каміну та біля пічки. Не сушити білизну та взуття біля відкритого вогню. Не допускати малечу до цих об’єктів.

6. Правила пожежної безпеки у вашому домі. Гасіння пожежі в квартирі на початковій стадії загоряння. Правила поводження під час пожежі

Безпека життя – завдання кожного громадянина. Але навіть у власному домі повинні існувати правила протипожежної безпеки.

Категорично заборонено встановлювати газові балони в кухнях (або місцях, пристосованих під кухню) без природного освітлення, розташованих у підвальних приміщеннях, де немає вікон для природної вентиляції.

■ Якщо газові балони встановлюються ззовні будівлі, то їх зберігають у спеціальних ящиках чи шафах з отворами. Не допускається зовнішня установка в запасних виходах, проїздах та з боку головних фасадів будинків, де є інтенсивний рух.

■ Якщо на вікнах є решітки, то вони повинні відчинятися.

■ Не допускати дітей до газових приладів.

■ Не залишати ввімкненим газовий прилад без нагляду (особливо на ніч)

■ Замок на входних дверях повинен легко відчинятися зсередини.

■ Не залишати біля пічки віника та різних ганчірок.

■ Стежити за справністю ізоляції проводів.

■ Не зберігати у будинку легкозаймисті речовини та матеріали.

■ Сірники – подалі від малечі!

Пожежа – це великий стрес для людини. У такому стані можна зробити

неправильні дії, які пошкодять її здоров'ю чи життю.

Пожежа застала вас у приміщенні:

Ø Ви прокинулись від шуму пожежі і запаху диму, не сідайте в ліжку, а скотіться з нього прямо на підлогу;

Ø Повзвіть по підлозі під хмарою диму до дверей вашого приміщення, але не відчиняйте їх відразу

Ø Обережно доторкніться до дверей тильною стороною долоні, якщо двері не гарячі, то обережно відчиніть їх і обережно виходьте;

Ø Якщо двері гарячі, не відчиняйте їх – дим та полум'я не дозволить вам вийти;

Ø Щільно зачиніть двері, а всі щілини та отвори заткніть будь-якою тканиною, щоб уникнути подальшого проникнення диму та повертайтеся повзком у глибину приміщення і приймайте заходи для порятунку(зачинені двері затримують пожежу на 15 хвилин);

Ø Присядьте, глибоко вдихніть повітря, розкрийте вікно, висуньтеся та кричіть: “ Допоможіть, пожежа!”

Ø Якщо ви не в змозі розкрити вікно, розбийте віконне скло твердим предметом та зверніть увагу людей, які можуть викликати пожежну команду;

Ø Якщо ви вибрались через двері, зачиніть їх і поповзом пересувайтесь до виходу у приміщення, рухаючись навкарачки, оскільки внизу менше диму. Щоб не обпекти обличчя і не наковтатися дрібних частинок диму, необхідно мокрою ганчіркою накрити голову, прикрити рот і ніс. Краще для цього взяти цупку тканину з плаща або пальта;

Ø Обов'язково зачиніть за собою всі двері;

Ø Під час пожежі заборонено користуватися ліфтом;

Ø Якщо ви знаходитесь у висотному будинку, не біжіть вниз крізь вогнище, а користуйтеся можливістю врятуватися на даху будівлі;

У всіх випадках, якщо ви в змозі, зателефонуйте “101” і викличте пожежну команду. Головне – не панікувати.

Гасіння вогню треба розпочинати з вияснення причини горіння. Залежно від цього будуть вибиратися засоби гасіння.

Якщо причиною стала електромережа – предмет спочатку треба знеструмити.

Якщо горять легкозаймисті речовини та матеріали – вода не стане у пригоді.

7. Запобігання виникненню пожеж від електричного струму та правила гасіння таких пожеж. Дії учнів при пожежі

При проходженні струму по провіднику завжди виділяється тепло. Але у звичайних, нормальних умовах воно розсіюється у навколишнє середовище швидше, ніж встигає нагрітися провідник. Для кожного електричного навантаження відповідно підбирається і провідник певного перерізу. Якщо переріз провідника менший, ніж необхідно за розрахунками, то буде виділятися так багато тепла, що воно не встигне розсіятися і провідник швидко нагріється. Це може статися, наприклад, якщо в одну розетку включити декілька побутових приладів одночасно. Виникає перевантаження, проводи можуть нагрітися, а ізоляція – спалахнути.

- Які причини виникнення пожеж від електричного струму ви можете назвати?

Пожежа може виникнути і при несправності електропроводки. Небезпечним є застосування в електромережах дзвінкових, телефонних, монтажних проводів, переріз яких не розрахований на споживчий струм.

Короткі замикання трапляються якщо два провідника без ізоляції накоротко з'єднуються один з одним. Якщо на місці короткого замикання будуть горючі матеріали і конструкції, вони миттєво спалахнуть. Ось чому необхідно стежити за справністю ізоляції проводів, не допускати кріплення їх цвяхами, які можуть порушити ізоляцію.

Сильне нагрівання проводів виникає також у місцях послаблення контактів з'єднання проводів між собою і в місцях приєднання їх до приймачів струму. Це ж трапляється при неправильному з'єднанні проводів скручуванням, слабкому кріпленні, нещільних контактах вилок у гніздах штепсельних розеток чи сильному окисленні контактних поверхонь і місць з'єднання проводів. Нещільний контакт - як правило, виникає іскріння.

Кожен знає, що у будь-якій квартирі або будинку є “ запобіжник ” – це пробка з плавкою вставкою, розрахованою на певну силу струму, автоматичний вимикач. На випадок перевантаження вставка запобіжника плавиться раніше, ніж проводи встигнуть нагрітися до небезпечної температури.

Проте, часто трапляється, коли замість пробки з перегорілою плавкою вставкою установлюють саморобні запобіжники (пучки дроту, накручені на пробку), так звані “ жучки ”. Вони не можуть попереджати небезпечні наслідки в електромережах при перевантаженні й короткому замиканні, що нерідко призводить до пожеж.

Для уникнення пошкодження ізоляції і виникнення коротких замикань (і як наслідок – пожеж) не дозволяється:

§ Зафарбовувати і білити шнури і проводки.

§ Вішати на них будь-що і кріпити їх у газових та водопровідних трубах, батареях опалювальної системи тощо.

§ Допускати зіткнення електричних проводів з телефонними та радіотрансляційними проводами, радіо -, і телеантенами, гілками дерев і покрівлями будинків.

§ Використовувати телефонні та радіо проводи як провідники електричного струму.

§ Довільно забивати у стіни цвяхи і костилі, пробивати отвори і борозни, що може призвести до пошкодження прихованої ізоляції. У сучасних будинках проводка у квартирах, як правило, виконується прихованим способом.

§ Самостійно проводити реконструкцію і ремонт мереж, електророзеток, переносити електропроводку тощо.

ПАМ’ЯТАЙТЕ:

1. Якщо розетка розхиталася і погано тримається у стіні, скажіть про це дорослим, бо її необхідно обов’язково укріпити, інакше ізоляція проводів поступово перетреться і проводи оголяться. Короткого замикання не уникнути.

2. Категорично забороняється висмикувати вилку електроприладу із розетки за шнур. Яким би не було кріплення вилки, раніше чи пізніше воно відірветься, а ви ризикуєте отримати удар електричним струмом.

3. Не обмотуйте проводи навколо кавомолок, фенів, прасок, після чисельних згинів вони скручуються і перегинаються.

Особливості гасіння пожеж, викликаних електричним струмом Гасити пожежу слід почати з вимикання джерела струму: це може бути або вимикач, або рубильник на щитку на сходовому майданчику, або запобіжник. Далі діяти у звичайному порядку

8. Домедична допомога постраждалим від пожеж. Шкідливість і небезпечність куріння

Щодня від необережного поводження з вогнем в Україні гине 7-8 чоловік. В Україні в середньому кожної 0,5 год. надходить сигнал про пожежу, люди повідомляють про свою біду

Небезпечність пожеж полягає в тому, що вони наносять значні матеріальні збитки, а інколи їхніми наслідками стає непоправне – загибель людей. Окремі пожежі хоча й не призводять до загибелі людей, але у зв’язку з тим, що у

процесі горіння виділяється багато тепла і утворюються токсичні речовини, вони стають причиною отруєння людей і значного погіршення їхнього здоров'я.

- Які ж небезпечні наслідки пожеж?

До них можна віднести вогонь, токсичні продукти, недостатність кисню, вибухи й руйнацію та паніку серед потерпілих.

Під час пожежі температура в середині джерела горіння може досягти 1200-1400°C. Для порівняння це температура плавлення деяких сталей і чавуну. При цій температурі людський організм може не те, щоб згоріти, а перетворитись на газоподібний стан.

Хоча вогонь є першопричиною небезпечних наслідків пожеж та найбільш небезпечними для життя і здоров'я людей є зовсім не вогонь і дим, а токсичні речовини, що утворюються в процесі горіння під час пожеж. Причиною утворення великої кількості токсичних речовин є те, що у виробничих, адміністративних та житлових приміщеннях знаходиться багато речовин і матеріалів, які при підвищенні температури утворюють велику кількість дуже токсичних газів і пари.

Під час пожежі втрачається багато кисню і концентрація його в повітрі зменшується. У людей починається кисневе голодування, в результаті чого з'являється слабкість, крутиться голова, порушується координація рухів, гальмується свідомість. При кисневому голодуванні людина починає часто дихати і цим ще більше ускладнює своє становище, вдихаючи велику кількість диму. Небезпечними під час пожежі є вибухи тому найголовнішим є спроба швидко залишити приміщення. Та на жаль, якщо виникає паніка, у таких ситуаціях обстановка значно ускладнюється.

Чимало лиха завдає людям вогонь, коли перетворюється в неконтрольовану стихію. Передусім викликає опіки – серйозні ушкодження тканин організму.

Тканини людського організму не витримують температуру вищу +45° С. Розрізняють чотири ступені опіків.

I – обпечене місце червоніє, припухає, болить, але за 2-3 дні гоїться.

II – утворюються пухирі, які загоюються за тиждень.

III – тканини вражаються глибоко, утворюючи струп, що довго не гоїться.

IV – мертвіє чи обвуглюється не тільки шкіра, а й глибші тканини. При глибоких опіках, які займають понад 15% поверхні тіла в дорослих і 10 – у дітей, може виникнути опікова хвороба, а також опіковий шок.

При опіках значної поверхні тіла потерпілого загортають у простирадло, а

якщо надворі сира погода - в ковдру.

- Чи можемо ми до приїзду лікаря надати людині допомогу? Яку?

Насамперед необхідно винести людину з зони пожежі, накинувши на неї попередньо ковдру, плащ, пальто. Якщо одяг на потерпілому тліє, його обливають водою. Обпечені частини тіла оголюють: коли ушкодження значне, одяг розрізають. Одяг, що прилип до рани, обрізають навколо неї і накладають зверху пов'язку. Не слід змащувати ушкоджену поверхню домашніми лікувальними засобами. Вони, як правило, лише утруднюють оброблення рани в лікарні.

Опіки можуть бути різного ступеня тяжкості, залежно від стадії опіку. При опіках першого та другого ступенів слід негайно покласти на вражене місце примочку з рідини, яка містить спирт, або слабого розчину марганцевокислого калію. Спирт і його похідні стримують подальше руйнування клітин і водночас знезаражують місце ушкодження. Якщо допомога надана вчасно, пухирі не збільшуються і досить швидко зникають больові відчуття. При опіках третього і четвертого ступенів на вражені місця слід накласти стерильні пов'язки. При великих опіках використовуються чисті, випрасувані простирадла. Потерпілого слід напоїти чаєм, мінеральною водою і терміново доставити до лікарні.

Під час пожежі відбувається отруєння організму чадним газом (окисом вуглецю). Чадний газ утворюється під час згорання палива без достатнього припливу кисню. Спочатку людина відчуває головний біль, нудоту, потім – запаморочення, загальну слабкість, сонливість, починається блювота, шкіра може збліднути і покритись яскраво-червоними плямами. Швидко, протягом кількох хвилин, потерпілий непритомніє. Можлива зупинка дихання і навіть смертельний шок.

Для надання допомоги потерпілому потрібно:

1. Винести його на свіже повітря в безпечне місце (якщо горить ліс, покласти на обличчя мокру хустку) .
2. Викликати лікаря.
3. До приїзду лікаря прикласти потерпілому до носа ватку з нашатирним спиртом (не притуляючи до слизової оболонки носових стінок)

9. Основні правила пожежної безпеки під час відпочинку в лісі

Пожежі завжди вважалися одним із найтяжких лих. Особливо великих збитків пожежі завдають природному середовищу.

Полум'я лісових пожеж знищує флору і фауну, при цьому щорічно згорає

близько 2 млрд. тонн органічних речовин. Це означає, що на кожну тонну продукції лісу припадає до однієї тонни втрати насіння, плодів, ягід, грибів, лікарських і технічних рослин. При цьому відтворення лісів після пожежі – доволі тривалий процес.

Розповідь про види пожеж.

Спеціалісти поділяють лісові пожежі на низові, верхові і підземні (торф'яні)

При *низових* пожежах (це 90% усіх пожеж) горять нижні частини дерев, трава, кущі, підлісок. Швидкість розповсюдження – від 1 до 3 м/хв, висота полум'я сягає 1,5 м. при швидкості 3-4 м/хв пожежа досягає великих масштабів за 10-14 годин.

Верхова пожежа можлива під час сильного вітру: вогонь пересувається по кронах дерев зі швидкістю 5-100 м/хв і більше. Вітер розносить іскри, які підпалюють ліс за десятки метрів попереду, створюючи нові центри пожежі.

Торф'яні пожежі рухаються повільно – до декількох метрів за добу. Вони особливо небезпечні несподіваними поривами вогню з-під землі і тим, що межа пожежі не завжди помітна, із-за чого можна провалитись у перегорілий торф. Ознака підземної пожежі – гаряча земля, з-під ґрунту йде дим.

Світова статистика свідчить, що 97 % лісових пожеж відбувається з вини людини, лише 3% від блискавки. Ось звичайні випадки, коли діяльність людини спричиняє пожежу в лісі

Кинуті непогашені сірник, недопалок;

Мисливець вистрелив – пиж почав тліти або загорівся;

Механізатор залишив у лісі промаслену ганчірку, заправляв трактор без дотримання правил техніки безпеки, палив поруч із трактором;

Туристи чи місцеві жителі, діти розводили вогнище в місцях із сухою травою, на просіці з порубочними залишками, під кронами дерев тощо)

Хтось випалював траву на лісових галявинах або стерню на полі біля лісу;

Уламок скла, кинутого на сонячному місці, сфокусував сонячні промені як підпалювальна лінза;

Господарські роботи у лісі (корчування вибухами,

спалювання сміття, будівництво доріг, електроліній, трубопроводів) проводились людьми, не готовими подивитись на свою діяльність як на джерело постійної небезпеки.